

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

СТОЛЯРЧУК ОЛЬГА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 811.1112.2+81'276.2, 811.111+81'276.2, 811.161.2+81'276.2

**МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ: ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ, ЛЕКСИКО-
СЕМАНТИЧНИЙ ТА СТРУКТУРНИЙ АСПЕКТИ**
(на матеріалі англійської, німецької, української та російської мов)

10.02.15 – загальне мовознавство

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата філологічних наук

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі мовознавства та російської мови Горлівського інституту іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник кандидат філологічних наук, доцент,
Шкурко Тетяна Анатоліївна
Донбаська національна академія
будівництва і архітектури
завідувач кафедри лінгвістики.

Офіційні опоненти: доктор філологічних наук, професор
Глуценко Володимир Андрійович
Донбаський державний
педагогічний університет,
завідувач кафедри загального, германського та
слов'янського мовознавства;

кандидат філологічних наук
Дем'янова Надія Олександрівна
Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова
старший викладач кафедри
французької філології.

Захист відбудеться «28» квітня 2015 року о 12 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 41.053.05 Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за адресою: 65045, м. Одеса, вул. Єврейська, 25.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за адресою: 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 36.

Автореферат розісланий «28» березня 2015 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Т. А. Дружина

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Інтенсивні зміни, що відбуваються у світі в усіх сферах життя завдяки технічному прогресу, розвитку Інтернету та процесам глобалізації, віддзеркалюються в мові. При цьому мовна система, зокрема її лексичний пласт, постійно змінюється та оновлюється, пристосовуючись до нових реалій життя і створюючи умови для висвітлення нових актуальних тем.

Молодь найбільш активно адаптується до будь-яких соціальних змін, у тому числі й мовних. Тому не дивно, що словниковий склад молодого покоління значно відрізняється від словникового складу представників наступних і попередніх поколінь. Лексичний рівень мови поповнюється різними шляхами в тому числі за рахунок сленгізмів – нових слів, що створюються і використовуються молоддю для позначення вже існуючих понять. Деякі слова, якими активно послуговуються в молодіжному середовищі, з часом втрачають свій сленговий статус і переходять до розряду загальноновживаних.

Сучасна культурно-історична епоха відзначається наявністю в ній такої особливої соціально-демографічної групи, як молодь (О. О. Білецька). Молодь – це група людей, уже не дітей, але ще не дорослих, основним заняттям яких є здобування освіти, підготовка до майбутньої професійної діяльності (О. В. Кулешова). Така соціальна роль молоді сприяє, з одного боку, виникненню молодіжних субкультур як певних соціальних просторів, що створюють для людей, рівних за віком, соціальним статусом, родом занять і т. ін. умови для самореалізації та виконання своїх соціальних ролей, а з іншого – виробленню власної специфічної мови на базі рідної (Л. Д. Тодорів). Як зазначають лінгвісти, субкультури не є абсолютно замкненими, ізольованими утвореннями, зрозумілими лише вузькому колу людей (О. О. Білецька). Вони входять до конкретної культури, взаємодіють з так званою літературною мовою, або збагачуючи, або засмічуючи останню (Є. Г. Борисова-Лукашанець).

Загальнотеоретичну й методологічну базу дисертації складають роботи таких вітчизняних і зарубіжних дослідників, як Т. М. Беляєва, І. Р. Гальперін, Г. Генне, Г. Еманн, Т. М. Кондратюк, Г. Л. Менкен, Є. С. Отін, Е. Патрідж, Л. Ставицька, М. Фрейденк, В. В. Хомяков та ін.

Різні аспекти молодіжної мови неодноразово були предметом зацікавлення багатьох учених, однак постійне оновлення молодіжного лексикону робить необхідним його подальше ґрунтовне дослідження.

Аналіз наукових джерел із зазначеної проблеми доводить, що сьогодні особливо гостро стоїть проблема зіставного вивчення окресленого явища, зокрема виявлення загальних тенденцій й онтологічних характеристик молодіжних сленгів чотирьох мов (англійської, німецької, української та російської).

Актуальність роботи визначається кількома чинниками, по-перше, дискусійністю поняття «молодіжний сленг», по-друге, необхідністю вивчення молодіжних сленгів вищезазначених мов у контексті

глобалізаційних процесів, які зближують народи й культури, що дозволить виявити загальномовні тенденції, які відбуваються у суспільстві та відображаються в мові.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано в межах комплексної наукової держбюджетної теми кафедри мовознавства та російської мови Горлівського інституту іноземних мов Донбаського державного педагогічного університету «Одиниці найменування слов'янських, германських і романських мов в семасіологічному та ономасіологічному аспекті» (номер державної реєстрації 831113F21519), затвердженої Міністерством освіти і науки України.

Мета роботи – встановлення та опис основних тенденцій молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов у функціональному, лексико-семантичному та структурному аспектах. Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- визначити місце сленгу в структурі мови та взаємозв'язки між молодіжним сленгом та нормою в широкому розумінні;
- з'ясувати теоретичні передумови виникнення терміну «сленг» та подальшого комплексного вивчення його особливостей;
- встановити онтологічні характеристики та причини вживання молодіжного сленгу як вербального прояву молодіжних субкультур;
- проаналізувати особливості функціонального аспекту молодіжного сленгу з урахуванням його впливу на літературну мову та сфер його функціонування;
- розглянути форми прояву молодіжної мови та довести, що Нетспік є новою формою мовлення;
- класифікувати молодіжні сленгізми англійської, німецької, української та російської мов за лексико-семантичними полями, мікрополями й лексико-семантичними групами;
- розкрити джерела запозичення для поповнення лексичного складу в англійському, німецькому, українському та російському молодіжних сленгах;
- виявити способи словотвору лексики молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов;
- описати й порівняти основні тенденції (скорочення, аббревіації та ерративи) молодіжного Інтернет-сленгу як однієї з найбільш розвинутих сфер функціонування молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов.

Об'єктом дослідження є сленгові лексичні одиниці англійської, німецької, української та російської мов.

Предмет дослідження – функціонування, семантика, джерела поповнення лексичного складу та структура сленгових одиниць в англійській, німецькій, українській та російській мовах.

Матеріалом дослідження слугували сленгові лексичні одиниці, дібрані методом суцільної вибірки із друкованих та он-лайн словників англійського, німецького, українського та російського молодіжного сленгу, Інтернет-сайтів,

он-лайн форумів і чатів, молодіжних журналів, пісень, серіалів і фільмів. Кількість досліджуваних одиниць становить по 2000 прикладів в англійській та російській мовах та по 1800 прикладів в німецькій та українській мовах. При вивченні лексико-семантичного та функціонального аспектів також було враховано лексико-семантичні варіанти молодіжних сленгізмів. Одиницею аналізу в роботі є семема (окреме значення сленгізму).

У дисертаційній роботі використовувалися такі методи дослідження: *метод суцільної вибірки* для добору сленгової лексики з джерел практичного матеріалу англійської, німецької, української та російської мов; *компонентний аналіз* для виділення лексико-семантичних полів, мікрополів та лексико-семантичних груп молодіжного сленгу англійської, німецької, української, російської мов; *дескриптивний метод* для аналізу дібраних сленгізмів, їхньої систематизації; *порівняльно-зіставний метод* для виявлення спільних і відмінних рис у молодіжному сленгу досліджуваних мов; *кількісний аналіз* для встановлення складу конкретних лексико-семантичних полів, мікрополів та лексико-семантичних груп, унаочнення міжмовних тенденцій у молодіжному сленгу англійської, німецької, української та російської мов.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що в ній уперше:

- визначено особливості взаємодії характерних ознак усної і писемної форм мови в такому різновиді мовлення, як Нетспік, в англійській, німецькій, українській та російській мовах;
- поглиблено й деталізовано класифікацію ерративів, запропоновану Ю. В. Уткіним, визначено особливості їх творення й поширення в англійському, німецькому, українському та російському молодіжному Інтернет-сленгу;
- виявлено специфіку молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов у рамках функціонального, лексико-семантичного та структурного аспектів.

Теоретичне значення дослідження обумовлюється тим, що його результати є вагомим внеском у розробку проблеми молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов. Принципи аналізу молодіжних сленгізмів у досліджуваних мовах, їх класифікація за лексико-семантичними полями та мікрополями, а також лексико-семантичними групами, структурний аналіз словотвору, форм прояву (усної, писемної та Нетспік як нової форми мовлення) та джерел запозичення мають певну теоретичну цінність. Дослідження сприятиме глибшому опрацюванню питань загальнотеоретичного й онтологічного аналізу мовних універсалій.

Практичне значення дисертаційної роботи полягає в тому, що одержані висновки й результати можуть бути використані під час проведення лекційних і практичних занять із загального мовознавства, лексикології, стилістики, методології дослідження лексичної системи, а також у лексикографічній практиці при укладанні словників сленгової лексики.

Особистий внесок дисертанта визначається поглибленням класифікації ерративів англійського, німецького, українського та російського молодіжного Інтернет-сленгу та нового виду скорочень, запровадженого SMS-мовою (від англ. *SMS* = *Short Message Service* ‘Служба коротких повідомлень’), що дотепер активно застосовується в Інтернет-спілкуванні.

Результати роботи **апробовано** на 3 міжнародних, 2 всеукраїнських, 1 міжрегіональній та 2 науково-практичних конференціях, а також семінарах і конкурсах: XVI науково-практичній конференції студентів та викладачів МЕГІ (Макіївка, 2010), Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт із соціолінгвістики (Горлівка, 2011; 2 місце), Всеукраїнській науковій конференції «Приоритеты современной иностранной филологии: теория и практика» (Бердянськ, 2011), X Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми зіставної семантики» (Київ, 2011), IV International Conference on Science and Education (Гоа, Індія, 2013), Міжнародному ономастичному семінарі VIII «Святогорские ономастические чтения» (Святогорск, 2013), XI Міжрегіональній конференції молодих учених та аспірантів «Дослідження молодих науковців у галузі гуманітарних наук» (Горлівка, 2013) та XX науково-практичній конференції викладачів, студентів та молодих науковців МЕГІ (Макіївка, 2014).

Публікації. Основні положення та результати дослідження викладено в 13 публікаціях, які налічують 10 статей та 3 тези, з них 8 статей опубліковані у наукових фахових виданнях, затверджених ДАК України та 1 – у зарубіжному виданні.

Структура й обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, висновків, списку використаної літератури та списку джерел практичного матеріалу, що нараховує 309 найменування українською, російською, англійською та німецькою мовами, списку лексикографічних джерел (236 найменувань), джерел ілюстративного матеріалу (73 позиції). Допоміжним засобом унаочнення результатів дослідження слугують 17 таблиць, 7 рисунків та 3 додатки. Загальний обсяг дисертації – 222 сторінки, із них – 188 сторінок основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, сформульовано мету та завдання дисертаційної роботи, визначено об’єкт, предмет, матеріал і методи дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичну та практичну значущість, указано форми апробації результатів роботи.

У **першому розділі** «Молодіжний сленг у сучасній лінгвістиці» розглянуто соціальну диференціацію мови, взаємозв’язки між молодіжним сленгом і літературною нормою, поняття молодіжного сленгу як різновиду соціолекту.

Молодіжний сленг – різновид соціолекту, що підтверджує його залежність від соціальної структури певної країни та спільну з відповідною національною мовою граматичну основу.

Термін «норма» може бути співвіднесений із молодіжним сленгом лише в широкому розумінні, згідно з яким нормативність молодіжної мови проявляється в селекції та контролі лексики, що входить до її складу. З точки зору норми в вузькому розумінні молодіжний сленг може впливати на літературну норму, поступово змінюючи її.

Різні аспекти сленгу досліджено в роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних мовознавців. Аналіз етимології терміну сленг, запропонованого Джонатаном Бі та Джеймсом Креббом, а також дефініцій поняття «сленг» Е. Патріджа, Генрі Луї Менкена, П. Шлобінські, Г. Генне, Г. Еманна, Т. М. Кондратюк, Є. С. Отіна, Л. Ставицької й інших, доводить, що лінгвісти приділяють цьому явищу все більше уваги. Одним з перших визначити походження цього слова намагався Джонатан Бі у вступі до свого *Sportsman's Dictionary* ще у 1825 р. Він стверджував, що слово «сленг» походить від кайданів або оков, які носили ув'язнені. За думкою О.О. Селіванової, термін сленг означає нелітературну додаткову лексичну систему, яка представляє паралельну експресивно-оцінну, найчастіше стилістично знижену синонімію позначень загальновідомих понять і належить певній соціальній субкультурі; різновид соціолекту – соціально маркованої лексики певної суспільної групи у межах національної мови. Нерідко сленг має атрибут «молодіжний», що значно звужує його значення.

Схожої з О. О. Селівановою думки дотримується й Є. С. Отін. Досліджуючи сленгоніми (жаргонні оніми), Є. С. Отін зазначає, що вони (сленгоніми) виступають у якості паралельних ненормативних (субстандартних) утворень, які сприймаються на тлі відповідних їм базових офіційних назв як експресивно-оцінні або словесно-ігрові їх еквіваленти з пониженим соціально-мовним статусом.

Крім розбіжностей у етимології поняття та змісті терміну, існують коливання у ставленні до молодіжної мови: від повного неприйняття і заперечення до визнання того, що сленг посідає важливе місце в мовній підсистемі й не завжди є забруднювачем літературної мови, з яким слід всіляко боротися.

Молодіжний сленг відрізняється за своїми ознаками від аргю й жаргону. На відмінну від аргю, він являє собою відкриту систему й не має характеру втаємничення. Що стосується жаргону, то він не враховує вікові характеристики сленгізмів, які є вагомими в описі лексичного складу молодіжної мови.

Аналіз основних напрямків дослідження молодіжного сленгу дозволив розглянути розробленість цієї тематики сьогодні. Детальне вивчення проблеми молодіжного сленгу в сучасній лінгвістиці підтверджується багатьма роботами, у яких розглядаються різні його аспекти: семантичний (Л. В. Амінова, Р. В. Боднар, Т. М. Бурда, Н. А. Джеус, С. А. Мартос, Н. Д. Матарикіна, Т. М. Миколенко, І. О. Морозова, Б. Х. Псеунова, Л. Ставицька, О. С. Христенко, О. В. Цибізова та ін.); функціональний (А. А. Арустамова, Є. М. Казачкова, Т. М. Миколенко, С. А. Мартос,

Н. Д. Матарикіна, О. Є. Матюшенко, Б. Х. Псеунова, Є. А. Рубцова, Н. В. Семенова та ін.), етимологічний (Н. А. Джеус, Є. С. Отін, О. В. Цібізова та ін.) тощо. Шляхи поповнення лексичного складу молодіжних сленгізмів проаналізували Л. А. Амінова, А. А. Арустамова, Н. А. Джеус, Н. Д. Матарикіна, О. Є. Матюшенко, Б. Х. Псеунова та ін.

Вивчення орфографії досліджуваних мов допомогло встановити, що ерративи не є новою тенденцією в мові, вони існували завжди. Ерративи можна поділити на графічні й орфографічні, з умисним або випадковим порушенням норми. Було здійснено аналіз орфографічних особливостей англійської, німецької, української та російської мов, що дозволило виділити п'ять основних принципів (морфологічний, фонетичний, традиційний, диференційний і лексико-синтаксичний), на які спираються ерративи. Виділені принципи орфографії було застосовано для уможливлення розробки класифікації орфографічних ерративів з умисним порушенням норми.

Сленг – поняття широке щодо причин і мотивів його використання. У живому, розмовному мовленні продукування і використання молодіжного сленгу в цілому стимулюється: 1) невдоволенням традиційними словами і виразами; 2) зіткненням з новими обставинами, для яких наявний лексикон виявляється бідним; 3) прагненням вразити суспільство; 4) стремлінням досягти певного стилістичного ефекту за допомогою яскравості та експресивності сленгу (Л. П. Крисін).

Часто на позначення нового предмета або поняття мовець не знаходить лексеми в літературній мові та її діалектах. У цьому випадку використовується сленгова лексика або звичні механізми сленгового словотвору. Сучасна молодь активно використовує молодіжний сленг задля того, щоб висловити свого роду протест проти навикишньої дійсності, проти типізації і стандартизації, а також показати свою оригінальність та непересічність, особливо при позначенні нового предмета або явища.

Методична й емпірична база дослідження молодіжних сленгізмів в англійській, німецькій, українській та російській мовах сприяє виділенню лексико-семантичних полів, мікрополів та лексико-семантичних груп й аналізу молодіжного сленгу у функціональному та структурному аспектах, а також визначенню джерел запозичення для поповнення лексичного складу молодіжної мови.

Функціональний аспект у вивченні молодіжного сленгу аналізованих мов проявляється перш за все у дослідженні його функціональних сфер. Це дає можливість побачити специфічну лексику, що функціонує в певному спеціалізованому молодіжному слензі.

Одним із основних завдань при описі молодіжного сленгу в лексико-семантичному аспекті було встановлення тих показників, які об'єднують сленгізми у складі молодіжної сленгової лексики, та визначення лексико-семантичних полів, мікрополів і лексико-семантичних груп молодіжного сленгу досліджуваних мов. Так, було виділено чотири лексико-семантичні

поля», в яких виділено декілька мікрополів і лексико-семантичних груп залежно від ступеня розвитку того чи іншого поля.

У дослідженні словотвору молодіжних сленгових одиниць англійської, німецької, української та російської мов було використано структурно-словотвірний аналіз для студіювання продуктивних словотвірних моделей, джерел формування нових словотвірних засобів.

У другому розділі «**Функціональний та лексико-семантичний аспекти молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов**» молодіжний сленг проаналізовано за сферами функціонування, а також лексико-семантичними полями, мікрополями й лексико-семантичними групами.

Мовна система рухома й постійно змінюється. Літературна норма оберігає мову від проникнення слів, що суперечать певній традиції, але деякі сленгізми все ж входять до складу розмовної, а потім і літературної мови. Наприклад, **англ.:** *fun* – ‘веселощі’, ‘розвага’ з 1727 року, мало значення ‘обман’ до 1700 року, **нім.:** *Party* – ‘вечірка’ було запозичене німецькою молоддю, але згодом вже не вбачається як молодіжний сленг, тому що слово стало загальноживаним, **укр.:** *вечірка* також спочатку існувало у молодіжному соціолекті, а потім перейшло до розмовної мови, **рос.:** *дикий* увійшло до літературної мови як ‘незвичний’ або ‘дивний’, бо в ХХ ст. слово *дичь* перейшло до розмовної мови зі значенням ‘безглуздість’, ‘дурниця’.

Норма в широкому значенні слугує для визначення того, до якої середі належить молода людина, що використовує специфічні сленгові одиниці, та чим вона цікавиться або займається. Наприклад, **англ.:** *bammer* (сленг гетто для марихуани поганої якості) ‘наркотики’ зі сленгу наркоманів, **нім.:** *der Knasti* ‘зек’ з кримінального жаргону, **укр.:** *гониво* ‘дурниці’, ‘маячня’ у слензі наркоманів означає ‘незв’язний потік мовлення після наркотичної ейфорії’, **рос.:** *давить на массу* ‘спати’ з військового жаргону.

Входження до молодіжної мови нових сленгізмів регулюється завдяки популярності терміну, що позначає сленгізм, його смисловій ємності, оригінальності звучання, середовищу, де вони виникли та вживаються, явищам або предметам, що вони означають, та наявності у мові літературних синонімів-дублетів.

Молодіжна мова складається із загальномолодіжного та спеціалізованих сленгів. Спеціалізовані молодіжні сленги можна поділити на: шкільний, студентський сленги, сленги музичних, спортивних та арт-субкультур й Інтернет-спільнот.

Шкільний та студентській сленги використовуються в оберті на території певного учбового закладу як реакція на учбовий процес. Це дає змогу в деякій мірі обмежувати та направляти використання молоддю сленгової лексики з боку суспільства та дорослих.

Створення молодіжних субкультур дозволяє молодим людям вживати саме ті слова та вирази, які їм подобаються, аби максимально виразити та проявити себе. У слензі таких молодіжних музичних субкультур, як хіпі, хіп-

хоп, емо та готи виділено та класифіковано лексику за місцем її вживання та за важливістю для даного музичного угруповання реалій, які в ній відображаються.

Значна частина сленгізмів виникає та/або вживається у піснях, які належать до відповідного музичного жанру, наприклад, **англ.:** *don't worry, be happy* – позитивне послання, що вперше з'явилося в 60-х на плакатах учнів і послідовників восточноіндійського гуру по імені Аватар Мехер Баба, пізніше використано в назві хіпової пісеньки Bobby McFerrin'а, **нім.:** *Ist alles im Arsch* 'все дуже погано' – вираз з пісні *Janine* відомого німецького реп-виконавця Bushido, **укр.:** *баста* 'досить' – вживається українською групою ТНМК («Танок на майдані Конго») у пісні «Номо Українес», **рос.:** *тусовка* 'вечірка' – вживається у пісні популярного російського реп та хіп хоп виконавця Тімати «У нас в клубе».

Сленг арт-субкультур виникає завдяки захопленням певним художнім твором або фільмом чи аніме. Для фанатів творів Дж. Р. Р. Толкієна або інших письменників, які вигадують альтернативні світи, основою створення їх мови служить не їх рідна мова – англійська, німецька, українська або російська – а мова ельфів, гномів, орків і т. ін. Наприклад, на Квенья (мова Високих ельфів) – *mindon* 'вежа', на Кхуздул (мова гномів Середзем'я) – *knurla* 'гном'.

Сленг Інтернет-спільноти й Інтернет-культури розвивається на ланах Інтернету та завдяки розвитку Інтернет-технологій. Його можна розділити на Інтернет-сленг, наприклад, **англ.:** *Omg = oh my god* 'О, Боже', **нім.:** *mit freundlichen Grüßen* 'з повагою', **укр.:** *ноут = ноутбук*, **рос.:** *нэт* або *нет* 'Інтернет', та мову окремих Інтернет-спільнот, таких як геймери або хакери, наприклад, **англ.:** *lur* 'нове життя' – виникло завдяки грі Супер Маріо, **нім.:** *Foreigner* 'чужинець' – цей термин отримав широке розповсюдження завдяки грі *StarCraft 2*, **укр.:** *квاکери* 'прихильники комп'ютерної гри *Quake*, **рос.:** *перс* або *чар* (від англ. – *character* 'персонаж') 'персонаж, втілення геймера у віртуальній реальності'.

Головна відмінність Інтернет-сленгу та мов окремих Інтернет-спільнот у тому, що перший доступний усім, хто цікавиться та користується Інтернетом, тоді як спеціалізовані молодіжні сленги направлені на те, щоб відобразити реалії, захоплення або заняття певних Інтернет-об'єднань, та відокремити їх від інших, які не посвячені у їх життя. Наприклад, сленг спортивних субкультур пов'язаний з якимось видом спорту та відображає слова на позначення трюків та спортивного оснащення.

Аналіз сфер функціонування молодіжного сленгу виявив значний вплив англійської мови на Інтернет-сленг, сленг спортивних субкультур та сленг окремих музичних субкультур (хіп-хоп, хіпі та емо) німецької, російської та української мов. У той час як сленг арт-субкультур англійської, німецької, російської та української молоді базується або на реаліях, вигаданих у творі, фільмі чи серіалі, або на особливій мові, яку створює автор (наприклад, мови Середзем'я Толкієна та інші)

Основними формами прояву молодіжного сленгу є усна й писемна мова, а також нова форма мовлення – Нетспік. Нетспік містить характерні риси як усної, так і писемної форм мовлення. З писемним мовленням його зближує те, що він сприймається зором, використовує графічні знаки для передачі емоції. Від усного мовлення Нетспік перейняв можливість спиратися на контекст завдяки:

1) миттєвій реакції на повідомлення, наприклад, **англ.:** Ahmad Elsharkawy: *i learned english through chatting* ‘я вивчив англійську, спілкуючись у чатах’ February 20, 2010, at 11.07 PM, Rohan Ghosh: *ya* ‘так’ February 20, 2010, at 11.07 PM (відповідь займає менш ніж секунду),

2) відсутності послідовності викладення думок;

3) існуванню певних лексичних (неформальної лексики, вступних слів та фраз, скорочень, стягнень і редукованих форм слів) та синтаксичних особливостей (довільний порядок слів, неповні прості речення та розмиті межі між реченнями), наприклад, **англ.:** *AFAICS* (акронім для *as far as I can see* ‘наскільки я бачу’, який використовується переважно в комп’ютерній бесіді (електронна пошта, текстове повідомлення і т. ін.)), **нім.:** *habe = hab* ‘маю’ (редукція *-e* закінчення одн. 1 ос. дієслів); **рос.:** *Зарина: это тяжело, наверно или уже привыкла? ааа у меня маленький братик есть ... двоюродный) как же я хочу к нему такой няфка =))))))* ‘це важко, мабуть, чи вже звикла? а, в мене маленький братик є ... двоюрідний) як я до нього хочу, (він) такий милий =))))’, де через неструктурованість межі між реченнями в Нетспік розмиті.

Лексико-семантична класифікація молодіжних сленгізмів обумовила виділення таких чотирьох **лексико-семантичних полів** (далі ЛСП), як «Соціальна сфера», «Сфера особистих обставин», «Сфера позначення осіб» та «Сфера вербальної діяльності». Кожне ЛСП складається з кількох мікрополів, які у свою чергу включають відповідні **лексико-семантичні групи** (далі ЛСГ), причому найбільше ЛСП «Соціальна сфера» має найбільшу кількість мікрополів та ЛСГ.

Найбільш розвинені мікрополя відображають актуальні серед молоді теми й найгостріші проблеми сучасного суспільства (табл. 1).

Мікрополе «Наркотики» (табл. 1 п. 1) порівняно з іншими мікрополями ЛСП «Соціальна сфера» налічує найбільшу кількість номінацій через проникнення сленгу наркоманів до загальномолодіжного сленгу (24% в англійському молодіжному сленгу, 22% – німецькому, 20% – українському та 20% – російському). Наприклад: **англ.:** *angel dust* ‘наркотики’ – ЛСГ «Маріхуана», **нім.:** *trocken, clean* ‘той, хто більше не вживає наркотики’ – ЛСГ «Вживання наркотиків», **укр.:** *біла гвардія* ‘наркоман’ та **рос.:** *нарик* ‘наркоман’ – ЛСГ «Наркоман».

Таблиця 1

Лексико-семантичне поле «Соціальна сфера» в англійській, німецькій, українській та російській мовах

№	Мікрополе	Англ.		Нім.		Укр.		Рос.	
		кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%
1.	Наркотики	300	24	189	22	239	20	240	20
2.	Комп'ютери, Інтернет	331	26	187	21	224	17	220	18
3.	Алкоголь	179	14	112	13	216	18	230	19
4.	Відпочинок	123	10	98	11	176	15	150	13
5.	Гроші	71	6	56	6	44	4	61	5
6.	Конфлікт	68	5	54	6	75	6	60	5
7.	Куріння	48	4	26	3	24	2	25	2
8.	Транспортні засоби, водіння	41	3	39	4	37	3	48	4
9.	Одяг	40	2	36	4	56	5	47	4
10.	Поліція й злочин	23	2	27	3	30	3	24	2
11.	Житло	20	2	18	2	22	2	35	3
12.	Школа	19	1	32	4	46	4	49	4
13.	Їжа й напої	13	1	11	1	15	1	11	1
Разом		1276	100	885	100	1184	100	1200	100

У мікрополі «Наркотики» найбільш розвинутими є ЛСГ «Галюциногени», «Опіати» та «Наркоман» (табл. 2 пп. 1, 2, 6), наприклад, **англ.:** *acid, angel tears* ЛСД (диетиламід лізергінової кислоти) – ЛСГ «Галюциногени», **укр.:** *біле братство, нарик 'наркоман'* – ЛСГ «Наркоман» та **рос.:** *наркот, торчок 'наркоман'* – ЛСГ «Наркоман».

Таблиця 2

Мікрополе «Наркотики» в англійській, німецькій, українській та російській мовах

№	ЛСГ	Англ.		Нім.		Укр.		Рос.	
		кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%
1.	Галюциногени	42	14	23	12	36	15	36	15
2.	Опіати	42	14	28	15	38	16	41	17
3.	Марихуана	39	13	23	12	26	11	24	10
4.	Стимулятори	36	12	25	13	29	12	26	11
5.	Екстазі	36	12	21	11	24	10	24	10
6.	Наркоман	33	11	26	14	38	16	42	17
7.	Вживання наркотиків	33	11	23	12	29	12	26	11
8.	Виготовлення наркотиків	24	8	11	6	12	5	14	6
9.	Наркодилер	15	5	9	4	7	3	7	3
Разом		300	100	189	100	239	100	240	100

У третьому розділі «Джерела запозичення та способи утворення молодіжних сленгізмів англійської, німецької, української та російської мов» проаналізовано запозичення як один із видів поповнення молодіжної лексики з точки зору джерел та способів передачі запозичень, охарактеризовано способи словотвору молодіжних сленгізмів, а також

скорочення, аббревіації та ерратографію як головні тенденції молодіжного Інтернет-сленгу англійської, німецької, української та російської мов.

До джерел поповнення молодіжної лексики, згідно з класифікацією Ю. А. Зацного, належать запозичення, які поділяються на: іншомовні (запозичення з інших мов) та внутрішньомовні (запозичення з інших жаргонів і діалектів, розмовної мови та художньої літератури і мас-медіа).

Кількісні дані щодо джерел запозичень для поповнення складу молодіжної лексики (див. табл. 3 п. 2.2. 3) свідчать про те, що в англійському сленгу головним джерелом є розмовна мова (65%), а в німецькому лідируючі позиції посідають запозичення з інших мов (40%). Наприклад, **англ.:** *box* ‘комп’ютер’, **нім.:** *wörken* ‘працювати’ від англ. *to work*, де англ. [ə:] → нім. *ö* + закінчення дієслова *-en*.

Таблиця 3

Джерела запозичень у молодіжному сленгу англійської, німецької, української та російської мов

Джерела запозичень		Англ.		Нім.		Укр.		Рос.	
		кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%
1. Іншомовні		35	15	65	40	59	33	68	33
2. Внутрішньомовні	2.1. З інших жаргонів	45	20	33	20	44	25	51	25
	2.2. З розмовної мови	135	65	57	35	65	37	75	37
	2.3. З художньої літератури та мас-медіа	11	5	8	5	9	5	10	5
Разом		226	100	162	100	177	100	204	100

В українській та російській мовах загальний відсоток запозичень з розмовної мови (37% та 37% відповідно) перевищує запозичення з інших мов (33% – український та 33% – російський молодіжний сленг). Наприклад, **укр.:** *сенькс* від англ. *thanks* [θæŋks] ‘дякую’, **рос.:** *гудбасики* від англ. *goodbye* [‘gu:d’bai] ‘до побачення’. Це означає, що ці дві групи запозичень однаковою мірою відіграють провідну роль у поповненні лексичного складу молодіжного сленгу української та російської мов.

Внутрішньомовні запозичення виникають завдяки творчій словогрі та семантичній деривації через розширення (генералізацію), звуження (спеціалізацію), деградацію (погіршення) або елевацію (поліпшення) значення, а також перенесення найменування (метафору, метонімію та антономазію).

Таблиця 4 (див. п. 4) доводить, що найбільший потенціал як засіб запозичення лексем до молодіжного сленгу має перенесення найменування.

Таблиця 4

**Внутрішньомовні запозичення для поповнення реєстру молодіжного сленгу
англійської, німецької, української та російської мов**

№	Засоби внутрішньомовних запозичень (з та без семантичних змін)	Англ.		Нім.		Укр.		Рос.	
		кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%
1	Творча словогра	11	8	3	5	9	14	10	13
2	Генералізація	26	20	10	18	9	13	12	16
3	Спеціалізація	14	10	3	5	5	8	8	11
4	Метафора, метонімія та антономазія	50	37	31	54	28	43	37	49
5	Деградація	23	17	5	9	7	11	4	5
6	Елевація	11	8	5	9	7	11	4	5
Разом		135	100	57	100	65	100	75	100

Аналіз молодіжної мови з точки зору структурного аспекту дозволив виділити такі способи творення молодіжних сленгових одиниць: афіксація, основоскладання, скорочення, словозлиття, фразові дієслова, звукова імітація та конверсія. Найбільш частотним способом утворення молодіжних сленгізмів у німецькій, українській та російській мовах (нім. – 40% , укр. – 50%, рос. – 50%) виявилася афіксація, яка включає префіксацію, суфіксацію, префіксально-суфіксальний і безафіксний (або нульову афіксацію) способи словотворення (див. табл. 5, п. 1). Наприклад, **нім.:** префікс *mega-* уживається перед прикметником для позначення найвищого ступеня: *megagut* ‘дуже добре’, **укр.:** *-ов* (суфікс прикметників): *чумовий* ‘дуже гарний’, **рос.:** префікс *от-* та суфікс *-няк*: *отходняк* ‘похмілля’.

Таблиця 5

**Способи утворення молодіжних сленгізмів в англійській, німецькій,
українській та російській мовах**

№	Способи утворення	Англ. %	Нім. %	Укр. %	Рос. %
1.	Афіксація	25	40	50	50
2.	Основоскладання	31	28	18	16
3.	Скорочення	30	28	20	20
4.	Словозлиття	10	1	10	10
5.	Фразові дієслова	5	–	–	–
6.	Звукова імітація	2	1	2	2
7.	Конверсія	2	2	1	1
Разом		100	100	100	100

В англійському молодіжному сленгу домінує основоскладання (31%) (див. табл. 5 п. 2).

3.3. Утворення сленгізмів в Інтернет-спілкуванні підкорене, по-перше, необхідності пришвидшення темпу набору слова, а по-друге, спрощенню його графічної оболонки.

Проведене дослідження словотвірних особливостей Інтернет-сленгізмів

дало можливість виявити новий вид скорочень, запроваджений SMS-мовою. Скорочене слово або склад у слові на письмі представлено лише однією літерою, у той час як при вимові нічого не змінюється. Якщо в традиційних усіченнях змінюється і графічна, і фонетична структура слова або фрази й утворюється нове за звучанням та написанням слово, то завдяки такому виду скорочень змінюється лише написання слова. Було виділено такі види скорочення: а) літеро-звукові: **англ.:** *c* [si:] = *see* [si:] ‘бачити’; б) цифро-звукові: **англ.:** *1* [w^n] = *won* або *one* [w^n] мин. час. від дієсл. *win* ‘перемагати’ або ‘один’; в) частково літеро-звукові або частково цифро-звукові: **англ.:** *2day* = *today* ‘сьогодні’ (заміна складу), **нім.:** *8ung* = *Achtung!* ‘увага’ (заміна через однакове звучання фонем та за аналогією *8Acht* = *Acht-*), **рос.:** *про100* = *просто* ‘просто’ та г) літеро-цифро-звукові: **англ.:** *b4* = *before* [bi'fo:] ‘перед’ (заміна через однакове звучання фонем – 4 [fo:]).

Слід зазначити, що в німецькій, російській та українській мовах досить розповсюджені запозичення з англійської мови, утворені шляхом абревіації. Вони стали широковживаними в Інтернет-спілкуванні завдяки своїй лаконічності та яскравості, слугуючи засобом висловлення емоцій та почуттів або позначаючи загальноприйняті поняття. Наприклад, **нім.:** *u2 // U2* = *You too // Du auch* ‘ти також’, **рос.:** *OMG* = *Oh, my God!* ‘О, Боже!’, **укр.:** *lol* = *laughing out loud* ‘гучно сміятися’.

3.4. У роботі досліджено ерратографію як одну з тенденцій молодіжного Інтернет-сленгу. На основі декількох видів ерративів, які виділив Ю. В. Уткін (2008) на матеріалі російської мови, було розроблено, впорядковано та деталізовано класифікацію ерративів англійської, німецької, української та російської мов (див. Рисунок 1).

У результаті аналізу виділено шість видів орфографічних ерративів з видів орфографічних ерративів з умисним порушенням норми: ерративи з порушенням морфологічного, фонетичного, традиційного, диференційного, лексико-синтаксичного або одразу кількох принципів (див. табл. 6).

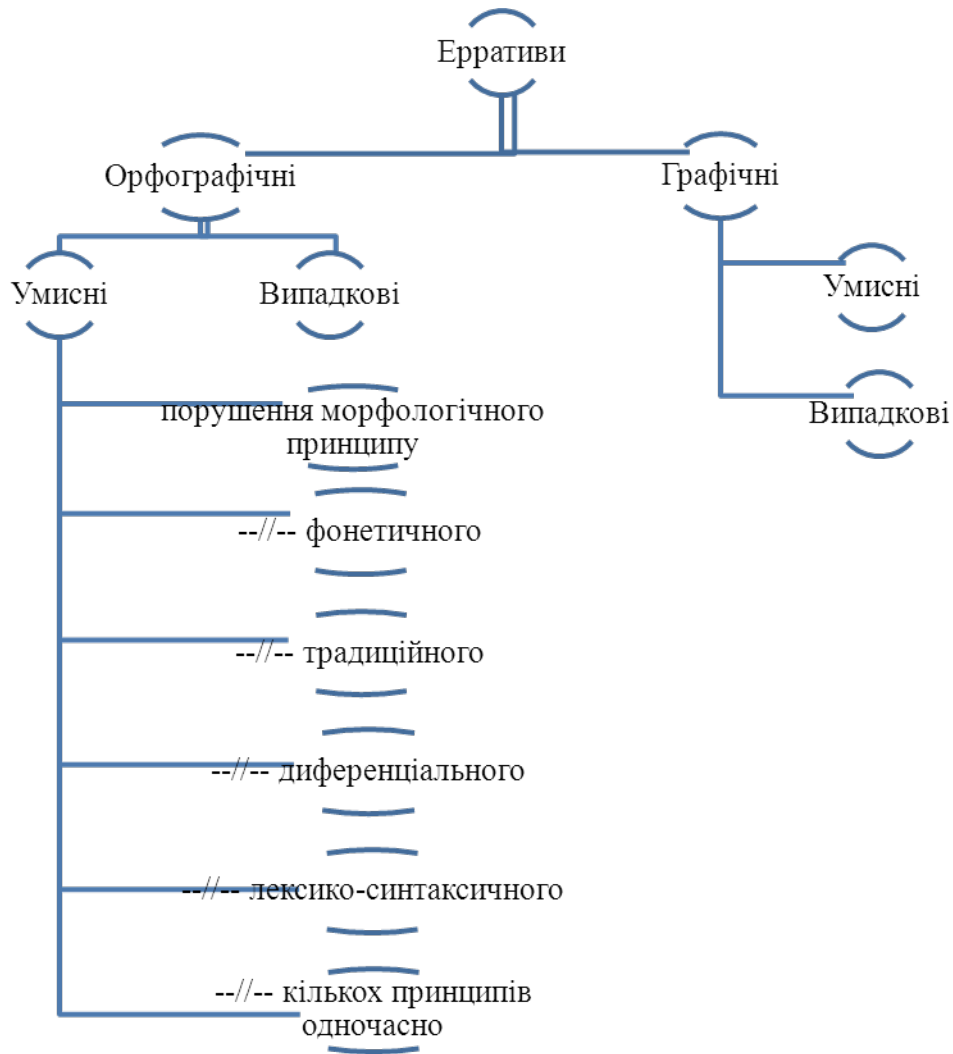
Таблиця 6

Орфографічні ерративи з умисним порушенням орфографічних принципів

№	Порушений принцип орфографії	Англ.		Нім.		Укр.		Рос.	
		кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%	кільк.	%
1.	Морфологічний	36	25	29	33	32	48	54	32
2.	Фонетичний	6	4	26	29	–	–	15	9
3.	Традиційний	45	31	34	38	23	33	44	26
4.	Диференційний	13	9	–	–	–	–	5	3
5.	Лексико-синтаксичний	4	3	–	–	–	–	2	1
6.	Кілька принципів одночасно	40	28	–	–	13	19	48	29
Разом		145	100	89	100	68	100	168	100

Рисунок 1

Класифікація ерративів

Найбільш частотними в досліджуваних мовах є орфографічні ерративи з умисним порушенням морфологічного принципу (**англ. (25%)**: - заміна традиційного закінчення множини *-s* на *-z*: *boys* [boiz] = *boiz* ‘хлопці’, *girls* [gɛ:lz] = *girlz, grlz, grrlz, gurlz* ‘дівчата’, **нім. (33%)**: - редукція закінчення *-e* 1 особи однини дієслів: *habe* = *hab* – 1 особи однини дієслова *haben* ‘мати’), традиційного (**укр. (33%)**: *Превід, Кремвіт!*, де *превід* = ‘привіт’, аналог російського мему *Превед, Медвед!*) та кількох принципів одночасно (**рос. (29%)**: суфікс *-чек/-чик* змінюється на *-чег*: *человечек* = *человечег* – псевдонаслідування (ігнорування) морфологічного принципу).

ВИСНОВКИ

Вивчення молодіжного сленгу в умовах розширення міжнародних контактів набуває дедалі більшої актуальності, оскільки допомагає охарактеризувати основні тенденції у мові молоді, обумовлені процесами глобалізації світу. Сленг – це лише різновид соціолекту, він не є формою існування мови або рівнем мови, бо молодіжний сленг належить до нелітературних форм існування мови з одного боку, а з іншого, він відображений у мові художньої літератури. Норму у широкому сенсі можна

приспосувати для селекції та контролю лексики, що входить до складу молодіжного сленгу.

Існують різні версії походження самого терміну «сленг», а також визначення цього поняття. Молодіжна мова – це різновид соціолекту, бо вона функціонує як мова певної соціальної групи (молоді) у рамках окремої національної мови. Молодіжний сленг відмінний за своїми ознаками від арго та жаргону. В той самий час термін «сленг» більш асоціюється й використовується для позначення саме молодіжної мови.

Сленг – поняття дуже широке відносно причин і мотивів його використання. Молодь застосовує молодіжний сленг для того, щоб проявити себе й показати свою індивідуальність та оригінальність, а також задля того, щоб висунути свого роду протест проти навколишньої дійсності. Крім того сленг субкультур виступає маркером приналежності та вербальною ознакою окремо взятих угруповань. До того ж, сленгова лексика або звичні механізми сленгового словотвору дуже часто використовується на позначення нового предмета або поняття, для якого мовець не знаходить лексеми в літературній мові та її діалектах. Але все ж, значну частину одиниць молодіжного сленгу представляють лексичні одиниці, які є дублетами нейтральних або розмовних одиниць.

Молодіжний сленг має можливість впливати на літературну мову поступово змінюючи останню. З часом сленгові слова та вислови входять до її складу та втрачають свій сленговий статус. Молодіжна мова не є однорідною, вона поділяється на кілька сфер функціонування, а саме: шкільний і студентський сленги, сленг молодіжних субкультур (музичних, спортивних та арт-субкультур, а також мова Інтернету). Молодіжна мова структурується із загальномолодіжних сленгізмів, які зрозумілі більшості молоді та активно вживаються нею, і спеціалізованих сленгових одиниць, які можуть використовуватися лише в певних, іноді закритих, об'єднаннях молодих людей.

На сучасному етапі молодіжна мова активно розвивається не лише в усній чи писемній формі, але й у формі Нетспік, яка виникла завдяки Інтернету та системі коротких повідомлень SMS. Дослідження Нетспік на матеріалі молодіжних сленгів чотирьох мов виявило спільні з усною та писемною формами риси, що дозволяє вважати його новою формою мовлення. Так, Нетспік можна віднести до усної форми мовлення за наступними критеріями: темп, можливість виправити повідомлення, можливість спиратися на контекст, логічна послідовність викладення думок, певні лексичні та синтаксичні особливості, а саме неформальна лексика, вступні слова та фрази, скороченні, стягнені та редуковані форми слів, довільний порядок слів, неповні речення, розмитість меж між реченнями, часте використання простих речень. Фактори, які роблять Нетспік близьким до писемної форми – це сприйняття зором, додаткові засоби передачі думок і почуттів (графічні символи), можливість чітко простежити, де закінчується одне речення та починається інше, якщо пунктуаційні правила дотримуються.

Аналіз молодіжного сленгу з точки зору лексико-семантичного аспекту дозволив класифікувати лексикон молоді за ЛСП «Соціальна сфера», «Сфера позначення осіб», «Сфера особистих обставин» та «Сфера вербальної діяльності». Ці лексико-семантичні поля містять мікрополя та ЛСГ. Найбільш розвинені мікрополя (наприклад, «Наркотики» та «Комп'ютери, Інтернет» у ЛСП «Соціальна сфера») відображають найгостріші проблеми й актуальні серед молоді теми. Тенденції розподілу лексики молодіжного сленгу майже однакові в англійській, німецькій, українській та російській мовах. Певні розбіжності в кількісних показниках лише зайвий раз підтверджують, що молодіжний сленг відображає актуальні соціальні проблеми суспільства, його соціально-психологічні установки.

Головні джерела запозичення лексики молодіжної мови – іншомовні та внутрішньомовні (запозичення з жаргонів, діалектів, літературної мови та мови ЗМІ). В англійській, українській та російській мовах основним джерелом поповнення складу молодіжного сленгу є літературна мова, а в німецькій – запозичення з інших мов. В українському та російському молодіжних сленгах ці дві групи відіграють майже однаково вагому роль у поповненні лексичного складу молодіжної мови.

З точки зору структурного аспекту молодіжний сленг, будучи різновидом соціолекту, у загальних рисах наслідує тенденції словотвору відповідної національної мови. Афіксація посідає лідируючі позиції в німецькому (40%), українському (50%) та російському (50%) молодіжних мовах. Найпродуктивніший спосіб утворення сленгових одиниць в англійському молодіжному сленгу – основоскладання (31%) з переважною кількістю нейтральних складних слів. В англійській мові афіксація (25%) дещо поступається основоскладанню (31%) та скороченню (30%), тому що, на відміну від німецької, російської та української мов, англійська мова аналітична. Процеси утворення молодіжних сленгізмів в англійській, німецькій, українській та російській мовах мають свої особливості. Наприклад, фразові дієслова характерні для англійського молодіжного сленгу, бо цей спосіб словотвору притаманний цій мові.

Велику роль у словотворі молодіжних сленгових одиниць досліджуваних мов відіграють й аббревіації, які є найбільш перспективним видом словотвору завдяки активному розвитку Інтернет-спілкування й SMS-мови. Значного розповсюдження зазнали новий вид скорочення та Інтернет-аббревіації, що стали інтернаціональними та перешли з англійської мови до інших мов. В Інтернет-спілкуванні широко використовується ерратографія, в основі якої – спрощення слів та ігнорування деяких орфографічних і графічних норм. Мета такого прийому – привернути увагу до певної сленгової одиниці. Найбільш поширеними в англійському та німецькому молодіжному Інтернет-сленгу виявились орфографічні ерративи з умисним порушенням традиційного принципу, який є одним з основних принципів усіх досліджуваних мов. В українському та російському молодіжному сленгах більше виділились орфографічні ерративи з умисним порушенням морфологічного принципу, бо

основна тенденція ерративів – це наслідування фонетичного принципу орфографії усупереч базовому морфологічному, який протиставляється останньому.

До перспектив дослідження належить вивчення зміни лексичного складу молодіжного сленгу різноструктурних мов у діахронічному та синхронічному зрізі, дослідження етимології молодіжних сленгізмів та ін.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ ВІДОБРАЖЕНО В ТАКИХ ПУБЛІКАЦІЯХ:

Статті:

1. Столярчук О. В. Особливості німецького, англійського та українського молодіжного сленгу / Т. А. Шкурко, В. Б. Гришкіна, О. В. Столярчук // Учёные записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. – Сімферополь, 2010. – Том 23 (62). – № 2. – С. 112-115.

2. Столярчук О. В. Форми прояву та тематика англійського, німецького та українського молодіжного сленгу / Т. А. Шкурко, О. В. Столярчук // Англістика та американістика: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ : ДНУ ім. Олесья Гончара, 2011. – Вип. 8. – С. 109-112.

3. Столярчук О. В. Запозичення як один з шляхів поповнення лексичного складу молодіжного сленгу англійської, німецької та української мов / О. В. Столярчук // Актуальні проблеми іноземної філології: лінгвістика та літературознавство : Міжвузівський збірник наукових статей. – Бердянськ : БДПУ, 2011 – Вип. VI. – Частина 2 – С. 365 – 373.

4. Столярчук О. В. Скорочення як один із способів словотворення молодіжних сленгізмів англійської, німецької, української та російської мов / О. В. Столярчук // Проблеми зіставної семантики : [збірник наукових статей] / [відп. ред. А. В. Корольова]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2011. – Вип. 10. – Ч. II. – С. 188-192.

5. Столярчук О. В. Эрративы как одна из тенденций в молодёжном Интернет-сленге русского и английского языков / О. В. Столярчук // Вестник ПГЛУ. – Пятигорск, 2013. – Вып.4. – С. 143-150.

6. Столярчук О. В. Афіксація як один з продуктивних способів деривації молодіжних сленгових одиниць (на прикладах з англійської, німецької, української та російської мов) / О. В. Столярчук // Нова філологія. – Запоріжжя, 2014. – Вип. 63. – С. 203-209.

7. Столярчук О. В. Нетспік як нова форма мовлення (на прикладах з англійської, німецької, української та російської мов) / О. В. Столярчук // Східнослов'янська філологія. – Мовознавство. Вип. 26. / Горлівський ін.-т іноземних мов; Донецький нац. ун-т. – Горлівка : Видавництво ГПМ ДВНЗ «ДДПУ», 2014. – С. 203-212.

8. Столярчук О. В. Характерні риси молодіжного Інтернет-сленгу англійської, німецької, російської та української мов / О. В. Столярчук // Лінгвістичний вісник. – Горлівка, 2014. – Вип. 2. – С. 41-45.

9. Столярчук О. В. Телескопія у молодіжному слензі англійської, німецької, української та російської мов. / О. В. Столярчук // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія. – Одеса, 2014. – Т. 2 (№ 8). – С. 160-162.

10. Столярчук О. В. Специфічні тенденції при утворенні молодіжних сленгізмів за допомогою основоскладання (на прикладах з англійської, німецької, української та російської мов). / О. В. Столярчук // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія. – Одеса, 2015. – Т. 2 (№ 11). – С. 126-128.

Тези:

11. Столярчук О. В. Особливості німецького, англійського та українського молодіжного сленгу / В. Б. Гришкіна, О. В. Столярчук // Збірник тез і доповідей XVI науково-практичної конференції студентів та викладачів. – Макіївський економіко-гуманітарний інститут, 2010 – С. 125 – 127.

12. Stolyarchuk O. V. Youth Social Dialects and School/College or Students' Slangs / T. A. Shkurko, O. V. Stolyarchuk // Proceedings of IV International Conference on Science and Education. – Goa, India, 2013. – 158-161 pp.

13. Столярчук О. В. Основні риси молодіжного Інтернет-сленгу англійської та російської мов / О. В. Столярчук // Вісник студентського наукового товариства ГДПШМ, Матеріали XI Міжрегіональної конференції молодих учених та аспірантів «Дослідження молодих науковців у галузі гуманітарних наук». – ГДПШМ, 2013. – Вип. 36. – Ч. 2. – С. 156-158.

АНОТАЦІЯ

Столярчук О. В. Молодіжний сленг: функціональний, лексико-семантичний та структурний аспекти (на матеріалі англійської, німецької, української та російської мов). – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.15 – загальне мовознавство. – Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» МОН України. – Одеса, 2015.

Дисертацію присвячено зіставному дослідженню функціонального, лексико-семантичного та структурного аспектів молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов.

У роботі сформульовано основні характеристики та тенденції англійського, німецького, українського та російського молодіжних сленгів. Одиницею дослідження було взято семему, яка представляє лексико-семантичний варіант багатозначного молодіжного сленгізму. Результати дисертаційної роботи базуються на практичному матеріалі, який був зібраний методом суцільної вибірки з лексикографічних джерел англійського, німецького, українського та російського молодіжного сленгів, Інтернет-сайтів, пісень і телепередач. Загальна кількість досліджуваного матеріалу склала по 2000 одиниць з англійської та російської мов і по 1800 з німецької та української.

У дослідженні визначено місце сленгу в системі мови. Описано взаємовідносини молодіжного сленгу та літературної норми та їх вплив один на одного. Розглянуто етимологію терміна «сленг», а молодіжний сленг охарактеризований як різновид соціолекту, який відрізняється від жаргону або арго по ряду ознак. Також описано молодіжний сленг як вербальну ознаку молодіжних субкультур.

У дослідженні проаналізовано функціональний аспект молодіжної мови. Розглянуто особливості входження молодіжних сленгізмів у відповідні літературні мови. Виділено та проаналізовано такі сфери функціонування молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов, як шкільний та студентський сленг, сленги музичних, спортивних та арт-субкультур, а також мови Інтернет-спільнот. Вивчено форми прояву молодіжного соціолекту (усна, письмова та Нетспік як нова форма мовлення). Визначено характерні ознаки усного та писемного мовлення, які властиві Нетспік, що не дозволяє віднести його до жодної з існуючих форм. Здійснено лексико-семантичний розподіл сленгової лексики англійської, німецької, української та російської мов за лексико-семантичними полями, мікрополями та лексико-семантичними групами. Проведено порівняльну характеристику молодіжного сленгу за семантичним параметром. Вивчено джерела запозичення молодіжних сленгізмів: іншомовні (запозичення з інших мов) та внутрішньомовні (з жаргонів, діалектів, розмовної мови, а також художньої літератури та ЗМІ).

Здійснено аналіз шляхів поповнення і способів словотворення в англійському, німецькому, українському та російському молодіжному сленгах. У дослідженні також описані і зіставлені основні тенденції словотвору (скорочення, аббревіатури та ерративи) Інтернет-сленгу як одного з найбільш прогресивних сфер функціонування молодіжного сленгу англійської, німецької, української та російської мов. Проведена класифікація ерративів і проілюстровані особливості їх утворення та розповсюдження на прикладах з англійського, німецького, українського та російського молодіжних Інтернет-сленгів.

Ключові слова: молодіжний сленг, соціолект, Інтернет-сленг, молодіжні сленгізми, функціональний аспект, лексико-семантичний аспект, структурний аспект.

АННОТАЦІЯ

Столярчук О. В. Молодёжный сленг: функциональный, лексико-семантический и структурный аспекты (на материале английского, немецкого, украинского и русского языков). – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук по специальности 10.02.15 – общее языкознание. – Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского» МОН Украины. – Одесса, 2015.

Диссертация представляет анализ молодёжных сленгов четырёх языков (английского, немецкого, украинского и русского). Работа посвящена сопоставительному исследованию функционального, лексико-семантического и структурного аспектов, а также источников пополнения лексики молодёжного сленга вышеперечисленных языков.

Сформулированы основные характеристики и тенденции английского, немецкого, украинского и русского молодёжных сленгов. Единицей исследования было взято семему, которая представляет лексико-семантический вариант многозначного молодёжного сленгизма. Результаты диссертационной работы базируются на практическом материале, который был собран методом сплошной выборки из лексикографических источников английского, немецкого, украинского и русского молодёжного сленга, Интернет-сайтов, песен и телепередач. Общее количество исследуемого материала составило по 2000 единиц из английского и русского языков и по 1800 из немецкого и украинского.

В исследовании определено место сленга в системе языка. Описаны взаимоотношения молодёжного сленга и литературной нормы и их влияние друг на друга. Рассмотрена этимология термина «сленг», а молодёжный сленг охарактеризован как разновидность социолекта, который отличается от жаргона или аргоса по ряду признаков. Также описан молодёжный сленг как вербальный признак молодёжных субкультур.

В исследовании проанализированы особенности функционального аспекта молодёжного языка. Рассмотрены особенности вхождения молодёжных сленгизмов в соответствующие литературные языки. Выделены и проанализированы такие сферы функционирования молодёжного сленга английского, немецкого, украинского и русского молодёжных языков, как школьный и студенческий сленги, сленги музыкальных, спортивных и арт-субкультур, а также языки Интернет-сообществ. Изучены формы проявления молодёжного социолекта (устная, письменная и Нетспик как новая форма речи). Определены характерные признаки устной и письменной речи, которые свойственны Нетспик, что не позволяет отнести его ни к одной из существующих форм. Осуществлено лексико-семантическое распределение сленговой лексики английского, немецкого, украинского и русского языков по лексико-семантическим полям, микрополям и лексико-семантическим группам. Произведена сопоставительная характеристика молодёжного сленга по семантическому параметру. Изучены источники заимствования молодёжных сленгизмов: внешние (из других языков) и внутриязыковые (из жаргонов, диалектов, разговорного языка, а также художественной литературы и СМИ).

Осуществлен анализ путей пополнения и способов словообразования в английском, немецком, украинском и русском молодёжном сленге. В исследовании также описаны и сопоставлены основные тенденции словообразования (сокращение, аббревиатуры и эрративы) Интернет-сленга как одного из наиболее прогрессивных сфер функционирования молодёжного

сленга анализируемых языков. Произведена классификация эрративов и проиллюстрированы особенности их создания и распространения на примерах из английского, немецкого, украинского и русского молодёжного Интернет-сленга.

Ключевые слова: молодёжный сленг, социолект, Интернет-сленг, молодёжные сленгизмы, функциональный аспект, лексико-семантический аспект, структурный аспект.

SUMMARY

Stoliarchuk O. V. Youth Slang: Functional, Lexico-Semantic and Structural Aspects (Based on Examples from English, German, Ukrainian and Russian). – Manuscript.

Thesis for a Candidate Degree in Philology. Speciality 10.02.15 – general linguistics. – The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky” of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Odesa, 2015.

The thesis is devoted to the comparative study of functional, lexico-semantic, and structural aspects of youth slang in English, German, Ukrainian and Russian.

The paper examines the structure of the language and the place of youth slang in it. It outlines the relationship of youth slang and literary norm and their influence on each other. Youth slang is determined as a kind of social dialect, different from argo or jargon on several grounds. The main reasons for the use of youth speech by modern youngsters are raised in the thesis.

The main features of the functional aspect of youth sociolect have been studied, namely, functional spheres of youth language and different types of communication as ways of its representation (oral, written, and Netspeak as a new form of speech). The paper also reveals that slang words can integrate into the literary languages. English, German, Ukrainian and Russian youth slangs have been classified according to lexico-semantic fields, microfields and lexico-semantic groups.

The thesis presents an analysis of the ways of enrichment and means of word formation in English, German, Ukrainian and Russian youth slang. It also describes shortenings, abbreviations and erratives as the main trends in the Internet slang, which is one of the most progressive functional spheres in youth language.

Key words: youth slang, sociolect, Internet slang, youth slang words, functional aspect, lexico-semantic aspect, structural aspect.